

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyitlterek és hirdetések.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor
Fél évre 4 kor
Negyed évre 2 kor
Egyes szám ára 30 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyitlter petítésa 50 fillér.

Feloldó szerkesztő:
ZRÍNYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapfajdoszer:
STRAUSZ SÁNDOR.

A mi rajz és kézimunka kiállításunk.

»A munka nemesít«, bármely ágával foglalkozunk is a komoly munkának. Mégis nagy különbség van munka és kedves munka között. Valamely munka lehet élethivatás, de a kedves munka, az szórakozás. Szerencsés az, akinek a kedves munkájából jutott az élethivatása, mert annak egész élete igaz szórakozás. De azért azoknak sem lehet okuk panasznra, akiknek ez nem így sikerült, mert még mindig marad több-kevesebb idejük, melyet passzióknak is szentelhetnek. Természetesen nem kártya, ivó és egyéb hasonló passziókat értek, — mint kedves foglalkozást, hanem sokkal komolyabb és nemesebb munkát. Említettek ugyanis nevelni senkit sem kell, mint afele ragadós passzióba, uton-utfélen belenevelődik a könnyűvérű ember, mely alapja lesz minden dologkerülésnek, urhatnámságnak, minden romlásnak.

A tényleges munkára, az általános munkaszereletrre, mely a boldogulás egyedüli útja, mely megóv a léhaságtól, a munkagyűlöletől, azonban nevelni kell; nevelni a legkisebb kortól kezdve, tehát nem csupán az iskolában, hanem azonkívül a családban is. Sajnos, nemcsak a munkára való nevelést, de még a józan, elfogulatlan, általános nevelési kellekeket is elhanyagolni, kipszultalni látjuk a társadalomból, főként a szülők érzékéből, amelyeknek borzasztó kárát látja az iskolai nevelés is, mely desperált helyzetében lassan szintén a nemtörődömség szigetére szorul, nem lévén képes a csudálatosan könnyelmű nevelési áramlatot, melyet a gyermek és ifju kívülről magával hoz, semmiképpen feltartóztatni. Valahányszor megpróbálkozik ugyanis az iskola ilyenmivel, mindannyiszor csak kellemetlenségnek és zaklatásnak teszi ki magát a szülők részéről. A könnyelmű nevelés következményei pedig hogy mennyire megboszulják magukat éppen magukon a gyermekeken, a szülőknél és a társadalmon, erre elég példát tud és lát mindenki. De okulni is kellene rajta, mert erről bizony az iskola egyedül nem tehet. Neveljük gyermekeinket az életre nagyobb gondnal, több komolysággal, arra gondolva, hogy az életküzdelem mindig csak nagyobb és nehezebb lesz és sohasem könnyebb. Neveljük őket a munka megbecsülésére, szeretére és gyakorlására.

A munkára való nevelés pedig nem nehéz dolog. A munkásság ösztöne minden emberben él. A gyermeknél ez játékban, utánzásban nyilvánul. De ha idejében nem fogjuk a gyermeket a neki megfelelő munkára, a korrallal együtt játéka később elfajulnak, más irányt vesznek. A játék jellegét továbbra is szívesen megtartják cselekvésükben, de komoly és nemes munkásságra hovatovább képtelenek lesznek.

A munkásságra való nevelés leghathatósabb eszköze, ugy az iskolában, mint az iskolán kívül, a rajz és a kézimunka. A kis gyermek játszó és rajzoló kedvéről, valamint annak istápolásáról otthon és vezetéséről az iskolában, már előbb egy cikksorozatban megemlékeztem. Éppen ilyen fontos és hasonló vezetést kíván a kézimunka is, mert a rajz és a kézimunka ikertestvérek. Vagyis aki jobban rajzol, rendszeren ügyesebb a kézimunkában is és viszont.

A rajzolás és a kézimunkára való helyes szoktatás által a leghathatósabban készítjük elő gyermekeinket és ifjainkat a gyakorlati életre, mert aki ezekben kellő gyakorlatra tesz szert, az előtt egyrészt nem lehet soha semmiféle akadálya a megélhetésnek, másrészt az ilyen ember nem ismer unalmat. — Az nem igaz, hogy a rajzolás és a kézügyességi dolgokat más nem tanulhatja meg, csak akinek erre külön tehetsége van. Akinek talentuma nagyobb, az csak többre viheti, de az iskolailag szükséges nívót mindenki elérheti, még csak nem is kell hozzá az annyiszor hangoztatott »nagy türelem« sem! A birkanak — mint mondják — elég »nagy türelme« van, mégsem alkalmas — mint némely állattársra — a tanulásra. Aki jól rajzol és ügyesen kézimunkázik, annál nem is a türellem dolgozik, mert a türellem szenvedéssel összekötött fogalom. Aki türelmesen dolgozik, az rabszolga, nagy számár, csak kényszerből dolgozik. Már pedig a rajz és a kézimunka s általában minden ezeken alapuló munka uemes élvezettel és izlésbeli megnyilvánulással járó foglalkozás, a magasabb fokon pedig alkotás, teremtés, amely alatt ha a munkálkodó annyira elmerül, hogy közben mindenről megfeledkezik, itt már csak a szenvedélylyé nőtt élvezetről lehet szó, melyet az illető munkájában talál. Nem, ez nem illethető a »türelme« kifejezéssel! Gondoljon csak mindenki legkedvesebb szórakozására! Akárhánra én igazán jó lelkiismerettel mondhatnám, hogy »nincs hozzá türelmem!« Pl. estétől reggelig görnyedni füstgomolyok között a kártyasztal mellett. Ezzel tudtommal sok izgalom, sőt gyakran szenvedés is jár!

Félre hát az ilyen neveléségs érvvel, mert a rajzolni tanulás és tudás sem a türelmen fordul meg, mint semmi más munka és tudás sem, hanem tisztán a helyes vezetésen és erős akaraton, melynek minden tanulással együtt kell járnia. Az meg teljes képtelenség, hogy intelligens hivatásra szánt emberek minden egyébre képesek volnának, csupán a rajzolásra nem! Kisgyermek korunkban mindannyian szeretünk rajzolni, sárgogácsal gyurni, meg különféle játékszereket faragni, míg a matematikáról, meg a corpus jurisból fogalmunk sem volt még. Miért éppen eredeti tehetségeinket ne tudnók tovább fejleszteni és éppen mi, szellemileg képzetebbek, a sok iskolatjárók? Az

inasnak menő gyerek sem bizonyos abban, hogy arra a mesterségre éppen rászületett, amelyikre vállalkozik. Ez a többnyire iskolázatlan gyerek négy év alatt megtanulja a mesterségét és pompásan kirajzolja, leszabja és összeállítja munkáit, bármiféle mesterséget tanult. Pedig ezek a legelső mesterség jó szemértéket, sok rajzolást és izléses munkát kíván. Pedig nem tanultak annyit se rajzolni, se mást, mint mi az iskoláinkban? Ha a faragatlan inasgyerek képes négy év alatt mindezekre, akkor mi fokozottabb mértékben tanulhatjuk meg a rajzolást, mint bármí mást, helyes vezetés és legalább is annyi jó akarat és fáradság mellett, mint amennyi erőt, akaratot az iskolában más tárgy tanulására szánunk.

A mi kiállításunk is éppen ezt akarja bebizonyítani. A tanítóképző-intézet növendékeinek, — akik mint leendő tanítók, zseny gyermekek elemi ismereteinek és gyakorlati képességeinek alapjait tartoznak lerakni — négy év alatt szintén meg kell annyira tanulniok a rajzolást és a kézimunkát, hogy ezeket is éppen olyan jól taníthassák, mint a többi tárgyat. Ha mindnyájunkat eleitől kezdve helyesen vezettek volna tanítóink a rajzolásban is, a »nincs hozzá türelmem« jelszót már senki sem ismerne s éppen úgy, mint a külföldi kultúrneknel, egészen más képe volna a mi társadalomunknak is, úgy ipari, mint más szociális és kulturális téren.

A legujabb módszer teljesen szakított a régi rajzitanítási rendszerrel, a sok mintamásolással. Mindenki tudja saját iskolai tapasztalatából, hogy miket és miként ra zolt és hogy maradt-e legalább annyi sikere sok évi rajzitanulásának, hogy a legegyszerűbb tárgyakat (pl. kés, kanál) le tudná rajzolni önállóan, emlékezetből, habár mindennap megfordul az a kezében; de még tán akkor sem sikerül az, ha maga elé tenné, hogy azt lerajzolja. Már pedig a rajzitanítás célja nem lehet más, mint az, hogy amit egyébként ismerek, egyszerű formában, a lényeg feltüntetésével, emlékezetből, tehát mintla nélkül is, le tudjam rajzolni; természet után pedig feltétlenül.

Kiállításunk legnagyobb részt ilyen önálló munkákat fog bemutatni, amelyek természet után, emlékezetből, vagy mint önálló tervezési feladatok készítették és pedig ugy a képző-intézeti, mint az elemi gyakorló iskola rajzaiból és kézimunkáiból.

A kiállítás június 5, 6-án, pünkösd két napján lesz nyitva, melyre minden érdeklődőt szívesen látunk! **Dienes Károly.**

Főispáni látogatás.

Baththány Pál gróf Zalavármegye főispánja múlt héten, kedden és szerdán látogatást tett Csáktornyan és Stridón, mely al-

kalommal a grófné ő méltósága is hozzá csatlakozott, hogy a Muraköz hegyvidékével megismerkedjék. Őméltóságák kedden d. e. érkeztek Csáktornyára Zalaegerszegről Horváth István főispáni lítkár kíséretében. A vasúti állomáson a márc korában ide érkezett Odor Géza pénzügyi igazgató és Ruzsicska Kálmán dr. kir. tanácsos, tanfelügyelő s Szalmay József főszolgabíró fogadták. A magas vendégek a »Zrinyi« szállóba szálltak.

Főispán ur a délelőtt folyamán a szolgabírói hivatalban vizsgálatot tartott, majd megvizsgálta a községháza bőrtöbét. A grófné őméltósága meg ezalatt a kir. tanfelügyelő kíséretében Szentilonán és Zalaújvárra kocsizott ki, majd a várat és annak kápolnáját tekintette meg. A grófné ő polgári leányiskola osztályaiban is tett látogatást, utóbb az ovodát is felkereste. Mindkét iskolában érdeklődéssel hallgatta a feleleteket s vette szemügyre a kézimunkákat s a kis ovodások apró kedves munkáit.

Főispánék délután ellátogattak az uradalomban, azután Filipich Lajos orsz. gyűlési képviselő vendégei voltak Drávavásárhelyen. Visszajövet az áll. tanítóképző-intézetbe lajattak, ahol őket a tanártestület fogadta. Az intézet parkjában Zrinyi Károly igazgató üdvözölte a főispánt s köszönte meg a magas látogatást — mit a főispán szíves szavakkal viszonzott — a díszteremben pedig az ifjuság nevében Lázár Károly IV. éves növendék köszöntötte a vendégeket s nyújtott át rózsacsokrot a grófnénak, melyet őméltóságú köszönettel fogadott. Az ifjuság főispánék tiszteletére hangversenyt rendezett: elénekelt egy népdal-egyveleget s előadta Palásy János IV. éves növendék szavalt kíséretében a Rákóczi-zászló c. melodramát, mit Purcsi János zenetanár művészi cimbalomjátékával megtoldott. Ugyanekkor végigtekintették a röglőzött rajz- és kézimunkakiállítást is, mely főispánéknak nagyon tetszett. Őméltóságúak a köztartási helyiségekbe is lefáradtak, ahol a növendékek éppen vacsoráztak. Majd beirták nevőket a vendégkőnyibe s az igazgatónál tett látogatás után este 8 órakor távoztak az intézetből. Távozás előtt kir. tanfelügyelő mondott köszönetet leudületes szavakban ő méltóságúaknak a magas kitüntetésért, mire Bathyány gróf főispán a látottak felett teljes meglegedettségét fejezte ki.

Csáktornyáról Stridóra 27-én d. e. utaztak főispánék. A kísérethez Filipich Lajos képviselő és Kecskés Ferenc szentmártoni esperes is csatlakozott. Utközben utban ejtették az áll. szőlőtelepet is, hol Tass Antal igazgató kalauzolta őket.

Stridón Danitz Sándor el. isk. igazgató és egy kis lányka üdvözölte az előkelő vendégeket; utóbbi vadvirág-csokorral lepte meg a grófnét. Az állami iskolában sorra látogatták meg az egyes osztályokat s megtekintették a kézimunkákat, rajzokat, iskolai dolgozatokat, melyek fölött elismerésöknek adtak kifejezést.

Kir. tanfelügyelő köszönő szavai után mig a vendégek egy része a templomokat

tekintette meg, főispán a körjegyzői irodában tartott vizsgálatot.

Ebéd után Knezevich Viktor bárónál s Ivkó János plébánosnál tettek látogatást.

Stridóról este 6 órakor utazott el a főispán és társasága Csáktornyára. Utközben megtekintették a stridói faiskolát s látogatásukkal megítisztették Kecskés Ferenc vendégszerelő házat.

Bathyány Pál gróf főispán csütörtökön reggel utazott vissza a reggel 6 órai vonattal Zalaegerszegré.

K Ü L Ö N F E L É K.

— **Esküdtárszéki tárgyalás.** A nagykanizsai kir. törvényszéken f. év június hó 1-én esküdtárszéki tárgyalást fognak tartani. A kisorsolt rendes esküdtek Muraközből a következők: Bayer Samu, Csakathurner Hermann és Mozes Bernát kereskedők Csáktornyáról; Hermann János vendégfő Perlakról, Kolonics Menyhért földműves Muraszerdahelyről. Tárgyalás alá kerül: Halált okozó súlyos testisértés büntelése miatt vádolt Dávid János bucsutali erdőőr ügye. — A szenzációs cserfői gyilkosság, — amikor Szalay Samu volt szentilonai vendégfőst meggyilkolták, — tárgyalását a kir. törvényszék az októberi esküdtárszéki ciklusra halasztotta.

— **Halálozás.** Bérczi Bódog keszthelyi községi iskolai tanító f. hó 22-én életének 44-ik, tanítói működésének 16-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogult a csáktornyai áll. tanítóképző-intézet növendéke volt, s itt szerezte 1885. évben tanítói oklevelét is. Az elhunytban a keszthelyi iskola, hol 16 éven keresztül működött, nagy műveltségű és kiváló szakképzettségű tanítót, a keszthelyi kartársak pedig egy kedves, jó barátot vesztek el. Legyen áldott emléke!

— **Jegyzők szabadsága.** Zalavármegye szabályrendeletét hozott, hogy a jegyzőknek négy heti szabadságot biztosít. A szabadságot a község meghallgatása után az illető járás főbírája engedélyezi.

— **Cselédek bejelentése.** A megye új szabályrendelete szerint, a belső cselédek szolgálatba állását vagy kilépését az előjáróságnak be kell jelenteni. A rendelet célja az, hogy a helynéküli cselédek viselkedését ellenőrizhessék.

— **Vármegyei telefonhálózat.** Említjük, hogy Zalamegye legutóbbi közgyűlése a vármegyei távbeszélőhálózat létesítését elhatározta oly módon, hogy egyelőre a járási székhelyeket összeköti Zalaegerszeggel. E szükséges és nagyfontosságú intézmény részleteit a vármegyei hivatalos iap nyomán most a következőképpen ismertethetjük: A törvényhatósági távbeszélőhálózat teljes kiépítésének költsége 205.820 koronára rugna. Ennek fedezésére rendelkezésre állana 78.603 korona a megyei tisztviselők fizetésének rendezésére létesített póladóalpból. Ez is egy ok arra, hogy a telefonhálózat teljes kiépítésétől egyelőre el kell tekinteni,

de egyéb kényszerítő okok is amellet szólnak, hogy ezáltal csak olyan hálózat létesíthető, mely a vármegye székhelyét a járási székhelyekkel és ezeket egymással köti össze és pedig a következő vonalakkal:

1. zalaegerszeg — nova — alsólendva — csáktornyai,
2. zalaegerszeg — nagykanizsa — perlak — letenyi,
3. zalaegerszeg — pacs — keszthelyi,
4. zalaegerszeg — szentgrót — sümeg — talpolca — balatonfüredi,
5. csáktornya — perlaki.

E vonalak megépítésre 62,707 koronába kerül. Mint említettük, e költség fedezésére a fenti 78,603 korona állana rendelkezésre, ámde ennek az összegnek az a hivatása, — hogy a körjegyzőségekre kiterjedő hálózat költségeit fedezze és ezért most ennek csak egy része használható fel. Azért a közgyűlés elhatározta, hogy azzal a kérelemmel fordul a belügyminiszterhez, hogy a költségek felét a kormány fedezze.

— **A légrádi olvasó egyesület** alapszabályait a m. kir. belügykormányzó jóváhagyta.

— **Jótékonyág.** Kovács János uradalmi főerdész ur az örségi tűzkárosultak részére a helyszínen 40 koronát adakozott. Ugy ezért, mint az oltás körüli emberfeletti fáradozásáért hálás köszönetét nyilvánítja az előjáróság nevében Larnszak István.

— **Nyári mulatság.** Ma délután Ifj. Knorcz Károly szentilonai kertjében tombolával egybekötött majális rendez.

— **Jég- és tűzbiztosításokat** legolcsóbban és legelőnyösebben elintézi **BENEDIKT E. és FIA cég Csáktornyan,** a triesti általános biztosító társaság főügynöksége. A biztosítási költségek azonnal kézbesítenek.

— **Sarközy Testvérek** közkedvelt zenekara minden csütörtökön Hencsey Gábor kerthelyiségében hangversenyez.

— **A törökök idejéből?** A muraközi tanítók ráckanizsai gyűlése alkalmából megemlékezés történt a ráckanizsai pincéről is. Erre vonatkozólag Purics stridói káplán úrból következők sorokat vettük: — Stridó plébános 1769. — 1775-ig Szmódics György volt. A stridói plébánia »liber memorabiliuma« sokat tud arról beszélni, hogy a nevezett plébános idejében épült a ráckanizsai Kozma-féle vendéglő híres hatalmas pincéje a nagy Kápolna dombja alatt. Sokat civakodtak a stridói papok a csáktornyai dominium embereivel Ráckanizsán, mert a kápolna borát ilta a nép bucsuk alkalmával az e célra külön épült helyiségben a kápolna mellett, a mi a kápolnának sokat hozott be; de ott lent a dominium korcsmája szenvedett mellette. A kápolna borát nem volt aztlan szabad kimérni, a dominium pedig építette a pincét »truc«-ból éppen bele a kápolna dombjába. Nehezen ment a munka, nem sikerült, nem is használható egész terjedelmében, belekerült pedig 12000 forintba. 1785-ben félbehagyták a további építést. Volt-e valami szerepe a pincének 48-ban, nem tudni. A nép mesél sokat róla »a törökök idejéből.« Én ezeket, a mit fent elmondtam, voltam bátor megjegyezni vo-

Leghathatósabb és legizletesebb hizlaló és vértisztító szer!

Számos előkelő orvostanár és szaktekintély által kitűnő eredménnyel kipróbálva!

Gyermekeknek: Siettet a járást és fogzást, eloszlatja a mirigyeket és az ótvart — biztosítja a csontok és izmok ép fejlődését — javítja és rendezi az emésztést.

Felnőtteknek: Utólréhetetlen vérképző, gyengélkedőknél erősítő és mirigyoszlító szer, — mellbajosoknál megszünteti az izzadást és elősegíti a gyógyulást.

ENERGIN
EGY EGÉSZ DOBOZ ÁRA 2-50 KORONA.
Kapható a gyógyszerárakban, de biztosan az
ENERGIN VALLATNAL PÉCSETT,
mely 6 dobozt bérmentesen szállít.

natkozással a »Muraköz« multkori cikkében foglalt azon paszusára, hogy a pince, melyet a Räckanizsán járó tanítók is megtekintették »a törökök idejéből való.«

— **Hivatal vizsgálát.** F. hó 26-án gróf Batthyány Pál főispán, Odor Géza pénzügyigazgató és Horváth István, mint a szabadságon levő Bogyay Elemér főispáni titkár helyettese a helybeli főszoigabirói és a stridói körjegyzői hivatalt, valamint az ezen körjegyzőséghez tartozó községek ügyvitelét és pénzkezelését megvizsgálták és a tapasztalatra vonatkozólag főispán ur Ó méltóságára a legnagyobb meglegedését fejezte ki.

— **Közgyűlés.** Folyó hó 24-én délután tartotta a Csáktornyai Gözmalom és Villamostelep Részvénytársaság alakuló közgyűlését. A nagyszámban egybegyűlt részvényaláírók kimondották a vállalatnak az eddigi tulajdonostól való megvételét és a részvénytársaság alakulását. Megválasztották: igazgatóság: Bachrach Győző, Benedikt Béla, Cvetkovics Antal, Csakathurner Ármán, Gráner Miksa, Hirschmann Leó, Kovács Lipót dr., Pátkai Jakab, Varga Sándor. Felügyelőbizottság: Hirschmann Adolf, László Béla dr., Viola Vilmos dr., Weisz Miksa. Felügyelőbizottsági pótagok: Löbl Rezső, Strausz Sándor. Az igazgatóság elnöke: Bachrach Győző. Ügyvezető igazgatóság: Bachrach Győző és Pátkai Jakab. Főkönyvelő: Szerb Henrik. Városunk kedvező közlekedési fekvésénél fogva e vállalat életképessége biztos és csak örömmel vehetünk tudomásul ily fontos iparág fellendüléséről, mely Csáktornya és a vidék forgalmát emeli. Mint halljuk a villamosvilágítás bevezetését, mely eddig nagy összegre rugott, ezentul önköltségen teljesítik, hogy elősegítsék ennek a község körében való elterjesztését.

— **Talált pénz.** Minden országos vásárnak meg van a maga szenzációs eseménye. Hol egy lopás, pénz elvesztés, verekedés stb. adja elő magát országos vásárok alkalmával. Ezúttal azonban nem a fenti dolgokról, hanem talált pénzről szól az esemény. A f. év május hó 22-én, Szentilónán megtartott országos vásár alkalmával ugyanis több külföldi lökereskedő fordult meg a helybeli »Zrinyi« szállodában, akik már a vásárnapját megelőzőleg szállásolták be magukat. A vásárnapján, az estéli 8—9 óra közötti időben Zadrávecz Cecilia helybeli lakosnő, ki rendszeren napszámosi teendőket volt végzendő Hajas József itteni vendéglősnél, a konyha helyiség mellett félre eső helyen 7 drb. 1000 koronás bankjegyet talált. Zadrávecznél, miután életében soha ezres bankjegyet nem látott, zsebre tette a talált pénzt, s otthon testvérjének eldicsekedve mutatta, hogy ni, milyen szép papírosok ezek, bizonyosan sorjegyek. Testvére is tétozavott a dologban, mert hol sorjegyeknek, hol pénznek minősítette a talált ezres bankókat. Végre is felvilágosította: vért egy helybeli pékmesterhez fordultak, ki meg is mondta Zadrávecznének az igazat, s egyuttal figyelmeztette, hogy a talált pénzt adja át a rendőrségnek. Zadrávecz Cecilia ezek után f. hó 24-én Nagy József helybeli lakossal egyetemben megjelent a rendőrségen, hol is a dologt előadva a 7 drb. 1000 koronás bankjegyet átadta a rendőrségnek, melyet az másnap be is szolgáltatott a főszoigabirói hivatalnak. A főszoigabiróság aznap a hirdetés is megfogalmazta a várnagygyei hivatalos lap részére, keresve a szerencsétlen embert, ki a pénzt elvesztette, amikor f. hó 26-án megjelenik a hivatalban egy Unterberger Antal nevű jenbachii (Tirol, Svájc-i kapitányság) lakos s

előadja, hogy a talált pénz az ő tulajdona, s egyuttal kéri annak kiadását. Unterbergerrel a pénz mikénti elvesztéséről jegyzőkönyvet vettek fel, a melyben ő a következőkben adja elő a dolgot: f. év május hó 21. érkezett Csáktornyára, hogy a május hó 22-én megtartandó szentilónai orsz. vásáron lovakat vásároljon. Vett is 4 drb. lovat, este körülbelül 8—9 óra között Csáktornyán, a Zrinyi szálloda földszintjén, a konyha mellett levő félre eső helyre ment, ahol a pénzt kezdte olvasni, s hét drb. 1000 koronás bankjegyet a félre eső hely ülődeszkájára helyezve, ott is felejtette. Erre azonban csak f. hó 24-én jött rá. Ugyanis Csáktornyáról haza utazott, s anélkül, hogy pénztárcáját, melyben a nagyobb bankjegyet szokta tartani, belülről megnézte volna, odahaza a tárcát a szekrénybe zárta, s csak amikor egy ismerőse f. hó 24-én hozzá jött kölcsönbe kérni 1000 koronát, vette ki a szekrényből a pénztárcát, s egyuttal akkor vette észre azt is, hogy abból 7 drb. ezer koronás bankjegy hiányzik. Visszagondolva rájött arra is, hogy ezen bankjegyeket máshol nem hagyhatta, mint Csáktornyán, a Zrinyi szálló egy félre eső helyén. A bankjegyekből 6 drb. egyforma újabb, egy darab pedig viseltebb. A helybeli főszoigabirói hivatal az összegnek, jogos tulajdonosának leendő visszaadása végett a schvatz-i cs. és kir. kapitánysággal érintkezésbe lépelt.

— **Horváth Csongor temetése.** Horváth Csongor pécsi kir. járásbíró kihűlt teletemelt vasárnap hozták Csáktornyára s itt temették el délután 5 órakor a község óriás részvétele mellett — a hallottas kamrából, ahol ideiglenesen felavatolozták. Családján, a rokonokon, s nagyszámban helyi ismerősön kívül a vidékről is számosan jelentek meg. A perlaki járásbírósg és társadalom küldöttségileg képviseltette magát. A kir. ítélőtábla képviselőjében Mody Béla elnöki titkár, a kir. törvényszék részéről a bírák élén Hárty Sándor elnök adta meg a temetésen a végítzességet az elhunynak. A helybeli kir. járásbírósg és uradalom is testületileg vett részt a temetésen. Koszorút küldtek az elhunyt koporsójára Pécsről, Perlakról, Csáktornyáról s máshonnan a vidékről. Az elhunyt lelkiüdvéért az engesztelő szent-mise áldozatot hétfőn mutatták be a Mindenhatónak a helybeli ferenciek templomában.

— **Halálozás.** Pultzer Lajos jöhíri pécsi borkereskedő hosszas betegség után f. hó 26-án 34 éves korában elhunyt. A boldogltban Horváth Antalné, a csáktornyai postafőnök neje bátyját siratja. Nyugodjék békeségben.

— **Záróvizsgálatok.** A helybeli iparostanonciskolában az osztályvizsgálatok június 14-én délelőt tartatnak meg.

— **Halálozás.** Bölcs Sándor nyug. szolgabíró sulyos csapás érte. Mint részvétellel értesülünk, neje szül. Geyschlaeger Emilia életének 50 ik, boldog házasságának 20-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek átjatos felvétele után május hó 25-én Keszthelyen elhunyt. A megboldogult földi maradványait május 27-én délután 5 órakor helyezték el örök nyugalomra. Béke hamvaiba.

— **Royal amerikai mozgófénykép.** Egy kitűnően felszerelt mozgófényképszínház mulattatja pár nap óta a Zrinyi szálló nagytermében városunk községét. Zsufolásig megtekintésenkint a nagy terem. A vállalat meg is érdemli a párfogást. Képei szolidak, érdekesek, tanulságosak, mulattatók és a mi ilyennél a legfontosabb nem szemrontók.

— **48-as okmány.** Érdekes 48-as iratot kapott lapunk szerkesztősége Stridóról. Néhai Zolicsár József ráckanizsai lakosnak igazolványa az, melyet Zolicsárnak a pozsonyi hadi törvényszék 1850. február 20-án kiállított, hogy azzal haza utazhassék. Azért érdekes ez a katonai német irat, mert összefüggésben van Gasparics Márk muraközi mirtárnak a nevével. Zolicsár Gasparics kémje volt. Mindkettőt elfogták, Gasparicsot tudvalevőleg Pozsonyban kivégezték, Zolicsárt is viselt hazafiass dolgaiért halálra ítélték; de meggyelmeztek neki s említett napon haza, Räckanizsára irányították. Zolicsár halála órájáig őrizte meg a neki kétszeresen kedves és értékes relikviát; mindig büszke volt harcias multjára. A 48-as nagy napokról mindenkor önérezen emlékezett meg. Szeretettel emlegette Gasparicsot, ki a magyarokért vértanuhalált szenvedett. Zolicsár tavaly halt meg. Halála előtt Purics Lukács stridói lelkésznek adta át a katonai igazolványt, ki meg viszont hozzájuk jutatta megfelelő helyre való megörzés végett. Amikor ezt nyilvánosságra hozzuk, Zolicsár József nevéit is átadjuk az örök emlékezetnek. Megérdemli, hogy nevéit megbecsüljük, emlékét fentartjuk.

— **Köszönetnyilvánítás.** N. N. helybeli kereskedő, a polgári iskola tanulmányi kirándulásának céljaira 50 koronát sziveskedett adományozni, mely nagylelkű adományért ezuton is halás köszönetemet nyilvánított. A tantesztület nevében Pataky Kálmán igazgató.

— **Hirdetmény.** Csáktornya nagyközség előljárásga közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi m. kir. pénzügyigazgatóság által érvényesített 1908. évi II-od oszl. kereseti adó kivetési lajstrom f. évi június 1-től június 8-ig Csáktornya községhezánál 3. sz. alatt 8 napi közzsemlekre kitéve lesz az ott az érdeklődők által a hivatalos órák alatt betekintheő. Csáktornya, 1908, május 31-én. A községi előljárásga.

— **Hirdetmény.** Az esküdtszéki szolgálatra képesített férfiak alaplaajstroma Csáktornya községet illetőleg elkészült és a községhezánál f. évi június hó 1-től bezárolag 15-ig közzsemlekre kitévelett. Ezen közzsemlekre kitélt lajstromot a fenti határidő alatt bárki megtekinthei és akár alkalmas egynének kihagyása, akár nem alkalmasnak bejegyzése miatt bárki felszólalhat. A fentiek értelmében beadott felszólamlások ugyancsak a fenti helyen folyó évi június hó 16-tól bezárolag 24-ig lesznek közzsemlekre kitéve, mely idő alatt a beadott felszólamlásokra bárki észrevételeket tehet. Kelt Csáktornya, 1908. május hó 29-én. — Az összeíró bizottság.

— **Megjutalmazott tanító.** A vallás- és közoktatásügyi kormányzó Zoltán (Zdelár) Dénes csáktornyai születésű fumei tanító a felnőttek számára ingyenes magyar tanfolyam rendezéseért 100 kor. jutalomban részesítette.

Szerkesztői üzenet.

Vága. Verseket szivesen küldünk, ha rövidek. Lapunknak kétnyelvűségéből kifolyó szük terjedelme korlátokat szab minden hosszabb közleménynek. Ez áll különösen a tárcákra. Ezúttal beküldött versét is alkalmilag közöljük, hogy azonban állandó rovatot nyissunk verseknek, ép a szük keretre való tekintetből — nem ígérhetjük meg.

Főmunkatárs: Brauner Lajos.

Sve pošiljke se tično zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime, urednika vu Csáktornya

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sandora kam se predplate i obznane pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znastveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Predplatna c. na je:

Na celo leto 8 kor
Na pol leta 4 kor.
Na četvert' let 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fa računaju.

MEDJIMURJE

Odgovorni urednik:

RHOSÓCZY ELEK

Glavni urednik:

BEZENHOFER MIHÁLY

Izdatelj i vlastnik:

STRAUSZ SÁNDOR.

Veliki špitalj u Csáktornya.

Neznam, ali je narod slabesi vezda, nego je predi bil, ili je vezdašnje človeče življenje takvo, da mu fletno podkopa zdravje, — nego neizmerno čuda je betežni ljudi, — ki bi mogli ozdraviti, ako bi se poleg prepisa vračiti dati mogli, i steri bi još mnogo i mnogo mogli delati za dobro svojim i za veliki hasen svojoj dragoj domovini. Kak se vraćiju naši ljudi? Već onda ideju k doktoru, da njim već jako malo more biti na pomoć. Ili doma nit imaju priliku, da bi se tak vraćili, kak njim je doktor zapovedal, nit nemreju se vraćiti dati zbog veliki stroškov. Kak jako, i jako za silu bi bil jeden veliki špitalj ne samo za Medjimurje, nego za celu okolicu! Segurno, mi to nemremo potrebuвати od orsaga, ar po celom orsagu bi dobro bilo, da bi se mogli još u više mesti špitalji podignuti; nego družtvo, ljudi sami s pobiranjem naj počneju na ov cilj penese skup spravljati, i ja imam gliboko ufanje, da bi se za par let već mogle hiže napraviti. Čuda, jako čuda penez je treba na to, nego podpiral bi nas vu tom i orsag, takaj po celom orsagu dobroga srca ljudi.

Zakaj bi bil još jako potreben tu veliki špitalj? Zato, ar smo na drumu. Mnogo i mnogo, na jezera se pelja kroz Medjimurje stranski ljudi, med kojimi je i čuda betežnikov, ki moraju vu velikoj težkoći dalje putovati, ar tu nebi se mogli vraćiti dati, ar nēma za nje kvartelja, nega špitalja. Kak daleko moraju od nas vu velikoj pogibelji

veliki betežniki putovali, da poleščicu najdeju.

Dragi prijatelji! Špitalj nam je tak jako potreben kak škola, kak cirkva. Jesu zmožni, dobroga srca ljudi, ki vu svojem življenju na dobro nakanjene, na hasnoviti cilj, na škole, na cirkve aldujeju svojim bližnjim i pomružuju činovnike, da u svojem stališu s veseljem moreju službu zvršavati, tak ravno hasnoviti, lepi i Bogu dragi cilj podpiravaju oni, ki su na pomoć svojim bližnjim, steri već na ovom svetu moraju vellku muku trpeti.

Dragi moji! To je tak važna stvar, ako bi mi svoje dragovoljne dare fletno skup dali, za kratek čas bi imeli lepo pomoć.

Za svaku človečju personu je škoda, štera mora predi preinuti iz sveta, ili pak stalno beteguje tu med nami, ako bi pak zdrava bila, kuliko bi mogla na hasen, na pomoć biti drugim. Isto malo detesce je škoda, da vmerje, da predi dokonca življenje svoje, neg bi bilo imelo priliku svoju od Boga dana mudrost na hasen preobrnuti.

Zato iz najvećšim ufanjem se obraćam k vam dragi prijatelji, dajte skup vaše dare, naj se podigne za betežnike hiža tu blizu; dajte podignite si spomena još vu življenju vašem, i vaši vnuki i jezero-jezer ljudi se bude s najvećšom zahvalnostjom zmisliło uvek na vas.

Kaj bi bolje hasnilo, 25 batin, ili rešt?

Nemarni, jako nemarni su naši ljudi. Najvećša stran se ništ, ili jako malo mari za decu svoju. Kaj bude stoga? Dok su

deca mala, s tim zakrivaju njive krivnje, ili njivu zloćestost, da su još bedasti. Da pak malo narasteju, komaj školu ostaviju, onda se jeden i drugi otec, mali tuži, da si nemre pomoći, već ga nikaj neće poslušnuti, već ga nikaj ne boga. Istina je, vaša deca ne bogaju onda već, da školu ostaviju ne samo vas, nego više nikoga. Što je pak tomu zrok? Nišće drugi, kak vu roditelji sami. Je vi ste krivi, da se dečki po novo tepeju, kartaju, nešteri i kradeju. Već smo tak dalko došli, da si sve stvari zaklępati moramo, ako nećemo, da nam je vkradnejo. Kak sami vidite, sada nam pak još zeleno ga, nezreloga pokradeju. Ako bude to jna par let tak trajalo, takvo ljudstvo bude mo raslo, da nam se Bog smiluj onda. Budite-istinski! Vi nikajnetajite pred svojom decom, takve vaše čine poznaju, koj još dimo nebi morala znati, nit misliti još nebi morala na to. Gđa pak deca to spaziju, da se roditelji nikaj ne šonaju pred njimi, potlam i oni samoladni postneju. Zgubleno je ono dete, šteromu se ne začrleniju lica, gđa kaj zlo napravi. Zgubleni je on obitelj, gđe otec, mali nemaju srama, nego svoja zloćesta dela, krivice svoje pred svojom decom još hvaliju, ili prebraćaju tak, kak da nikaj hudoga nebi bili napravili. Takvi roditelji nebudu dugo zapovedali svojoj deci. Pak ne, da njim zapovedali nebudu, nego je zana-vek pokvariju.

Poglejte po naši občina večer ili vnoći. Istina, drugdi nē moći videti, da bi svętili, kak v krćmi. Ljudi su se legli; otec, mali se počivaju. Nego dečki, mali i veliki čelu

Z A B A V A.

Trapisti.

Strogi red trapistah riedko je koma poznat, a k tomu onda dojde, da on, koj lobož o tom redu hoće nekaj znati i pripoviedati, pripovieda to baš onak, kak nekoj soldat svoje doživljaje u ratno vrieme, da čoviek nezna, koje je med onim pripoviedanim ričetom istina a koje laž.

Ja znam, da bi mnogi hotel poznati taj red, pak ču ga ja ovde opisati, a sve bude istinski prikazano, jer ja sam se o svemu osobno osviedočil, kada sam bil godine 1892 u Banjaluki i od onud u bliznjem kloštru trapistah »Maria Stern.«

Svećenici, dijaki, učenjaci, priprosti, meštri svake meštrije, siromaši bogalaši, mladi, stari, svi mogu biti kod trapistah u Mariastern u Bosni primljeni, ako imadu zvanje i volju redovnicima postati.

Trapistski klošter Mariastern je od varaša Banjaluke pet kilometarah udaljen, u preliepom predelu, na podnožju briega, lik kraj potoka »Vrbaš« ležeći. Tu je nekoliko sazidanih, razne veličine, dužine i širine

kućah u kojih se marljivo diela i radi. Tu se već iz daleka čuje brnenje i soplenje mašinab, vide se visoki kadeći se dimnjaki i okolo hodeći marljivi delavci, od kojih je većina kak da su gluho-nienii, nit kaj slušaju niti govore, jedino mućec se primaju posla, kojega njim vodje fabrikah odredjuju. I to su kotrigi reda trapistan, koji su si za obvezu uzeli, kroz svoje celo življenje mućati — negovoriti.

Kod Banjaluke su se trapisti naselili godine 1868. Konvent sastoji najviše iz niemackih redovnikah i bratje. Za onda su onde živel sedamnajst redovnikah i do 150 bratje, a k tomu su bili do trideset »oblatah« u kloštru, t j. višji redovnički dijaki, koji medjutim takodjer kloštru spadaju kak da su zaviet na uvijek položili. Izvan toga se nahadja u kloštru jedna pućka škola, ali ne takova kakove su vani, već onde se u kloštru nalazi baš toliko diece siromašnih roditeljah iz vana, koliko je redovnikah u kloštru tak, da na svakoga klošterskoga člana po jedno diete dojde, koje bude onda na klošterski strošek oblaćeno, hranjeno i podučavano. Ta dieca ostaju u obće tak dugo u kloštru, dok pućku školu nezvrše i nenauče

koju meštriju tak, da onda mogu odmah van u sviet za diećice oditi. Izpiti u školi i mesterskih naućnikah izvrsno tu izpadaju i visoki gosti je rado posiećuju te se čude napredku bosanske diece. Cielo pućanstvo je trapistom zahvalno te je nazivlje svojim dobroćinitelji. Pri takovih izpitih je tu uvijek i mala izložba umietnostih, koje su ti mališi i navučniki svojim rukami izradjivali te koje sviedoće o njihovoj marljivosti i spretnosti.

Ako se vzeze u prietres, da pobožni trapisti danomice davaju siromakom Banjaluke i okolice bezplatno, badava, toplja jela ob poldan, ulje, sol — izvan toga razdiele svake godine dva do tri vagona kuruzne melje, i ovo bezplatno, medju puk; zatim svakomu bez kuće i kućista putniku davaju kroz tri dana stan i hranu u svoem kloštru, to se onda iz toga vidi, kakov plemeniti i dobroćinski cilj sliedi taj strogi red trapistah.

Još imam tu spomenuti, da taj klošter ima u onoj okolici još dvie filialke i to u Rudolfsthalu i Windthorstu, kojih redovniki i bratja su takodjer sami niemci.

Na klošterskoj porti u Banjaluki, Rudolfsthalu i Windthorstu se svakog tjedna

noć vandraju po vulici gori i dolje, pak takov krič i larmu delaju, da nišče nēma pred njimi počinka. — Ove dneve je vu našem selu jeden občinski poglavar bil na straži. Opominal je jeden takov čopor: »Dečki budite mirni, pak najte tulko šibice vužigali i pušili, vidite, da jaki veter puše, sve je suho, lahko bi se velika nesreća pripetila.«

Norca su mu se delali. Dalje je moral ili. Drugiput je pak jeden 13 let stari dečec, tak večer z nožom v stegno vpilic jednoga starešega dečka, da bi ga lahko bil vmoril. — Pak takov nered je ve po celom Medjmurju. Ako bude to još par let trajalo, onda će pri nas cela anarhija nastati.

Pak kaj! roditelji, poglavari, vi tajite i zakrivale ov nered vu občini! Ako ste sami slabi, nemrele javiti g. sudcu, da bi se ove neprilike jenput dotrgle! Poglavari imaju kume, susede; kumi, susedi imaju hmanju decu; zarad ove hmanje dece se nebi rada zameriti kumu, susedu i. t. d. Nego rajši trpiju, i podneseju kajkova špota. Velim vučni su već nešteri ljudi k špotu, k sramu, da njim se nit na licu ne pozna. Misljuju, si, da su nē oni sami vu občini, nego i drugi, zakaj bi oni sami ljudsku decu na brigi imeli. Tak, ovi bi samo rada čast nosili, brigu i sbrb bi pak na drugoga radi naslonili. Takvi naj samo naj deneju kraj čast, naj se zahvaliju, ar su samo na škodu, ne na hasen občini.

Velim, jako je zločesta, samoladna mlajšina pri nas. Pokvarili su nju sami roditelji. Dok je dēte za školu, samo onda ide vu školu, da hoće. Na protuletje, da se snēg otopi, onda rajši straju roditelji dēte na pašu, neg. da bi. ga v školu pošilali. Tak ga sami počneju vučiti na nemarnost, na neposlušnost. Pred detetom govoriju, nakaj se vući ovo i ono, im mu to nē potrebno, na teku, na pero i kajkakve školske stvari nigdar nedaju detetu krajcara, da nebi špotali ili dostputi i kleli. Komaj zvrši dēte 1—2 razrede, već ga vun zemeju. Zbog česa? Zbog ničesa. Delo mu nedaju, roditelji sami lahko vćiniju, kaj dela imaju, i tak njim se poče dēte tepsti. Počne otca, mater vkanjuvati. Potlam, da se više takvi tepcov side, i drugim ljudem kvara napra-

viju, svojim roditeljom pak velikoga špota. Ve već su vučni nekaj potrošiti. Nemaju peneze, ajda ima sused ali što drugi v kuruznjaku kuruzu, ali kaj takvoga, zakaj štacunar nam peneze broji. Gdē zemeju ovi tepci, peneze, šteri pod sv. mešom, pod službom božjom v krčmi, ili pri licitaru pijeju, pak kakve sramote pesme popēvaju? Sve po zločestom putu i skrvice, da roditelji nebi znali. Pak što je je na to navćil? Zločesta prilika, da si decu v noći vua pastite med samoladne dečke, šteri nje iz svojom zločestim primerom, i nagovaranjem na zločesti put napelaju. Kuliko roditeljev se potlam, da njim deca narasteju žalosti zbog toga, da njim se dečki nedaju v podlogu. Zakaj su si nje, kak male dečece sikam sobom vlekli. S čim dalje, s tim bole su ljudi nemarni, ar makar je i staroga, oštra zapoved, da deca v krčmu nesmeju iti, zato da je mužlika, do jutra su vam tam deca. Pušiju, pijeju, larmaju, da se svaki bolšega čutenja človek mora nad njimi razsrditi. Tam sedi kraj otca, i z njim v red pije. Odkud si pak pribavi stroška, im mu otec neda tuliko, kaj vu vezdašnjem dragom vremenu bi mu dost bilo. Preskrbi si on sam. Kak? Krađe.

Eto, dragi roditelji, tak vam postane vaše ufanje, vaše krvi krv tat, cigan. S malim, počne, još ste mu. vi čudaput na ruku, potlam vam lahko i veliki špot i sram naprav. Kulikoput sam čul, da su dečki doma i v seli kuruzu vkrali?

Ako moreju prodati, mladinu, jajce takaj pobereju. Velim, od velike prokšije i samoladnosti nēma pred njimi mira nit drēvje, štero spotereju, nit sad. Vidil sam već velike dečke, gda su tu kraj ceste posadjeno drēvje, čepi spotrli, da su s krēme dimo išli. Dostputi čujemo, ili štejemo, da su tu ili tam nešteroga dečka zbog tabine na rešt odsudili. Ja mislim, da stem nemoći nit ovu decu, štera su se tak jako pokvarila, na dober put napeljati, nit njive pajdaše s tēm prestrašiti, da više nebi krali. Znam, da ji je jedenput više bilo obsudjeno na 10 kurun strofa; pak su rajši svi išli v rešt, neg da bi šteri bil patil.

Ja mislim, prvo bi bilo, da si roditelji sami naj odhraniju decu tak, da nebudu v

liternu flašu bil pive k sakomu obroku. — Moj prijatelj L., koj je onda sa mnom u Bosni, — prosil je priora, — da nam dopusti sa redovnici zajedno obedovati a prior nam je to dozvolil — i mi smo šnjimi zajedno sedeli sa stolom u velikom refektoriumu — i šnjimi obedovali njihov jednostavan, ali vrlo dobar obed. Imali smo svavi pun tanjur leče (zuspeis), dakako bez mesa, falat bieloga kruha i jedan tanjur onih vrtnih debelih jagodah te litru pive. Gladan nije nitko ostal, akoprēm je obed bil jednostavan i jelo tečno priredjeno.

Čudnovato nas se je dojmilo i mogu reći mere je guskina koža obsipavala, med tako velikim društvom samih ozbiljno gledjećih i muććih muževah pri stolu sedeli, koji su bez i jedne rieči si samo rukom pokazivali i na taj se način dogovarali, ako je kojemu bilo kaj potrebno, n. pr. solenka, ocel za varivo ili cukor za jagode.

Navadno se tu trapisti, u koliko njim je dozvoljeno govoriti, spominaju u niemackim jeziku, ali diecu podučavaju u horvatskom jeziku. Još jedno je krivo, kaj se po vani o njihovoj smrti i pokopu pripovieda,

KAJ JE NOVOGA ?

— **Spomen Ramasettera u Sümegu.** Ramasetter Vince je na stozjeza vrēdnosti ostavil Sümeg varašu na škole i druge hasnovite i občinske posle. Zahvalno ljudstvo je svojom dobroćinitelju lēpi spomen dalo napraviti, i projudcu nedelju su obdržali svečanost. Naj kaže ova slika i ov spomen svim ljudem primera, kak moramo nesebitno ljubiti svoju dragu domovinu.

— **Tatbina.** Kak iz pojdućega broja magjarske strani naši novin vidite, sve okoli, po celom Medjmurju se oće ljudstvo čisto pokvariti. Iština pogorelom vu Gardinovu su spokrali sve, kaj si su još mogli pred ognjom vun spraviti. Nē tjedna, skorom dneva, da tu ili tam od toga nebi čuli. Kaj se je pak v nedelju u Nagyfalu pripetilo? Četiri dečeci vidiju kak se veksi dečki kugljaju. Tak veliku želju su dobili na to, da makar odkud god, ali peneze si moraju prebaviti. Najstareši med njimi 14 let stari Grábár János, da je na poštu išel vu Drávavásárhely, videl je tam lēpe žibeke. Ideju po nje. Polovili su je. Nego su zabili pitati gazdarcu za cenu. Jeden z med nji odnese na probu k kopunaru vu Szászök 2 žibeke na prodaju. Pošten kopunar je odmah išel gled kaj je to, da mama po dečecu pošilja žibeke tržiti? Tak su se ovi nišvridnjaki vlovili. Nego kaj je ve dalje? Prěk su dani k sudu i veliki sud, törvénszék v Kaniži bude imel z njimi posla. Nebi bilo bolje, da bi je bili odmah još doma na 25 batin obsudili ove 12—14 let stare šmrklice?!

do jezero kilograma kruha razdieli, a to nije mala stvar niti za one koji daruju, niti za one koji na dar dobivaju.

S ovim sam u kratko opisal delovanje trapistah u Banjaluki u Bosni, a sada ću vam strogost njihovog reda opisati, njihov život i njihovu smrt te konačno njihove proizvode i industriju.

Vani se najviše pripovieda o njihovom zavietu mućanja, i to tak pretierano, kak sam na početku rekel, da čoviek nezna koje je istina a koje laž. Trapista se doduše z vrietuje negovoriti do potrebe, po tom onda nema med trapisti spomenkovanja, pitanja i odgovorah. Oni se navadno pozdravljaju sa »Hvaljen budi Jezuš Kristus« ili »Spomeni se, da ćeš umrieti!« — I to njim je više krat mnogomu za cijeli dan sve, kaj govori, jer spomenka nevede niti za, niti proti koaliciji, niti se brinu, jeli će španjolski kralj našega posietiti, niti nisu znatizeljni ćija mornarnica je jača, jeli englezka, amerikanska ili japanska. Na taj način pri njih govorenje odpada, jer je svaki svojem poslom zaposlen, a za drugo se nebrine. Od toga mućanja su izmed njih oslobodjeni: njihov prior, tri klosterski pro-

kuristi, zatim vratar i kantiner iliti krčmar. Ovim je dopušćeno više govoriti.

Kaj se pak tiče klauzure, ta je tako stroga, da od ženskog spola nesme u kloster došli ili donešena biti niti tjeden dni stara dievojčica.

Redovnici i bratja spavaju u malih komoricah na jednostavnih skupa zbitih klupah, (a ne, kako nekoji pripoviedaju, u rakah) na klupi je prosta slamnjača a pokrivaju se poplunom iz flaneli. Oni se ustajaju u dva sata u noći, a moraju redovito u osam satih u večer na počinek leći, u zimi dapače u sedam satih. Cijeli dan se samo moli i radi i podučava (svaki frat-er svoga dečarca). I tu je dokaz, da trapiste nešute absolut, već samo bez potrebe negovore.

U jedanaest satih pred poidan sakupe se svi u refektoriumu, iliti velikoj sali gde se obeduje i večerja, tu onda obeduju, ali pri njihovom obedu i večerji nema niti šcipe mesa, dapače niti ribe, jer je i to meso, na stolu. Jedino im je dopušćeno jesti varivo i sočivo — jedino vegetarijanska košta. Niti duhan pustiti niti snofati im nije dozvoljeno. Jedino kaj im je dozvoljeno, to je po jedna

literna flaša bil pive k sakomu obroku. — Moj prijatelj L., koj je onda sa mnom u Bosni, — prosil je priora, — da nam dopusti sa redovnici zajedno obedovati a prior nam je to dozvolil — i mi smo šnjimi zajedno sedeli sa stolom u velikom refektoriumu — i šnjimi obedovali njihov jednostavan, ali vrlo dobar obed. Imali smo svavi pun tanjur leče (zuspeis), dakako bez mesa, falat bieloga kruha i jedan tanjur onih vrtnih debelih jagodah te litru pive. Gladan nije nitko ostal, akoprēm je obed bil jednostavan i jelo tečno priredjeno.

Čudnovato nas se je dojmilo i mogu reći mere je guskina koža obsipavala, med tako velikim društvom samih ozbiljno gledjećih i muććih muževah pri stolu sedeli, koji su bez i jedne rieči si samo rukom pokazivali i na taj se način dogovarali, ako je kojemu bilo kaj potrebno, n. pr. solenka, ocel za varivo ili cukor za jagode.

Navadno se tu trapisti, u koliko njim je dozvoljeno govoriti, spominaju u niemackim jeziku, ali diecu podučavaju u horvatskom jeziku. Još jedno je krivo, kaj se po vani o njihovoj smrti i pokopu pripovieda,

Sto bude imel spota! Siromaški roditelji. Pazite si na decu, i ostro zihajte z njimi. Pak ako ste vi slabi, najte se srditi, i najte pred svojom decom kleti one, ki vam nje negda zaspotaju, makar, ako je potrebno i napokaju.

— **Železnica.** Na železnicu, štera se bude od Kaniže nad letiu do Lendave delala, je varmegija na svaki kilometer 6000 korun zrekla dati na pomoc.

— **Smrt.** Horváth J. Csongor veliki sudec vu Pečuhu je o. m. 21-ga v noči s naglom smrtnom hmrl. Pokojnik je dobro bil poznani u Medjimurju, im se je tu rodil, v Čakovcu potlam v Prilogu je bil veliki sudec. Kak oster i pravičen sudec je bil na glasu i zbog toga je njega sve ljudstvo jako poštuvalo. Pokojnik je 48 lét bil star. Vdovica i troj dece i mnogo poznanov i prijateljev se žalostiju nad njegovom hitrom, nemilom smrtnom. Naj počiva v miru Božjem.

— **Vašvarmegija** podupira našu prošnju, da se Medjimurje pod drugu margjarsku biskupiju odredi. Bog dai s čim predil!

— **Veliko veselje.** Pri nešteri konfesionalni škola su ovi škol poglavari nē dopustili, da bi učiteljice zamuš išle. Grof Apponyi Albert minister je pametno ovu krivicu s jednom naredbom na pravicu obrnul. Sad sve učiteljice slobodno zamuš ideju. Ovo je red! Eljen!

— **Jubileum.** Vu nagykanizsi budu zidovsk farniki svojemu glavnomu rabbiju Neumann Edi 31-ga ovoga meseca na 25-tu godišnicu njegve službe svečanost držali.

— **Tifusz blizu.** Vu buhečkomu poleg Lendave, vu Cserencsóc, Turnišča, Lip-pahoc občina su ljudi v tifuzu zbeležali. Lehko se je već ov pogibeljni beteg i po više občina razširil, samo sela su daleko od varošov, i ljudi morti niti neznaju, kakov strašen beteg je to, morti niti doktora ne zoveju Pazimo!

— **Za Pülsöke i Pótréte** pogorelice sledećih su darovali:

Muraszentkereszt. Zadravec György 10 f. Antolasics Boldi 20 f. ifj. Debelec Iván 10 f. Jambrosics Balázs 40 f. Lecsek Florian 20 f. Veszelko András 10 f. Debelec Ferenc 20 f. Jezernik Mihály 10 f. Lukman Márton 20 f. Goricsanec Mária 30 f. Veselko Franciska 20 f. Veszelko Mátyás 40 f. Majszán Iván 20 f. Lecsek István 40 f. Jambrosics Mátyás 10 f. Franciscs Iván 20 f. Béber Mihály

da oni najme u ráki spavaju, umru i snjom budu pokopani.

To nestoji. Kada jedan brat trapista umre, bude u onoj opravi, koju svakog dana na sebi nosi pokopan i to bez liesa, jednostavno bude u grob položen, a glavama bude krpom njegovoga kepenjka pokrita i poslie navadnih pogrebni molitvah zemljom zasut, grob načinjen i križ sa napisom klosterskog imena, n. p. P. Bernhard, Fr. Faustin nad glavom u grob zabid, a kroz osam dni se onda za njega svakog dana jedna sveta meša služi, koju većinom sam P. prior celebrira.

Trapisti tieraju medju svojkimi klosterskimi zidinami živahnu industriju. Oni su jaki tok potoka Verbasa, koj kraj klostra teče na hasen znali obrnuti te su načinili elektrikom tieranoga turbinen melina, nadalje fabriku za sukno, električnu pilanu i veliku pivovaru. Takodjer njihov »Trapisten sir« ima, ne samo a Austro-ugarskoj, već daleko vani vrlo dobar glas radi njegove tečnosti. Svi ovi proizvodi služe za pokritje njihovih potrebah i dobroćinstvah. Još mi je spomenuti, da je celi kloster i sve ostale

20 f. Tersztenyak Jakab 40 f. Novak György 20 f. Novak Mátyás 20 f. Szersan Mihály 20 f. Kovacsics Mihály 20 f. Jambrosics József 10 f. Debelec Antal 40 f. Tersztenyak István i K. Turk Mihály 20 f. Szakacs Imre 20 f. Bezda István 20 f. Radikovics György 20 f. Jambrosics Lőrinc 20 f. Sztrójko Mátyás 20 f. Sztrójko István 60 f. Jambrosics Rókus 40 f. Soltics György 20 f. Soltics István 60 f. Öreg Jezernik Mihály 20 f. Karasz Boldi 20 f. Vreszk József 20 f. Novak, András 20 f. Franciscs György 20 f. Antolasics Tamás 20 f. Novak Elek 20 f. Antolasics István 40 f. Debelec György 2 K. Novak Iván 40 f. Sztrójko Dömötör 20 f. Mungyar Márton 20 f. Franciscs Tamás i K. Sztrójko György i K. Matosa Lőrincz 20 f. Torondek Antal 10 f. Tersztenyak Mihály 40 f. Tersztenyak Elek 40 f. Sztrójko Imre idősb. 20 f. Novak Jozsef 10 f. Kukovec Iván 10 f. Zsganez Lőrinc 40 f. Novak Tamás 40 f. Gregorics Iván 40 f. Zerna Márton 20 f. Margyetko György 20 f. Ruzsman Andás 60 f. Severnik István 20 f. Margjeric Bertalan 10 f. Debelanec Ivan Öreg 20 f. Modlic Tamás 80 f. Domonkos Antal 10 f. Herceg György 50 f. Kovacsics Florián 40 f. Margyetko György 20 f. Novak Imre 40 f. Franciscs Imre 20 f. Zadravec Istvan 10 f. Hatlek Agota 20 f. Mungyar Mátyás 20 f. Szabo István 20 f. Se skup 23 Kor. 40 fill. Svotnik: Murasiklós občina 21 K. 54 f. Felsőkirályfalva občina 19 K. 40 f. Kristoffalva občina 25 K. 70 f. Zsedény občina 18 K. 30 f. Bányavár občina 23 K. Muraszentkereszt občina 23 K. 40 f. Sve skupa: 131 K. 34 f.

Svemogući Bog naj bude milostiven ovim darovnikom, šteri su lépo milderdnost dokazali proti nesrećnim domorodcem svojim u njihovum težkom stališu i veliki nesreći.

— **Holandska krajica v pogibelji.** Na šetanje se je peljala s svojim mužom, pak su njim se konji od jednoga automobila splašili; u automobil su se zaleteli i prehilili. Na sreću, zvun toga, da su se jako prestrašili, nikaj drugo njim se nē pripetilo, i po naši vuski, prašni puti bi mogli automobili bolje po malem leteti.

— **Lěpa leta.** Vu Ruskoj si je ove dneve Budnikov Mihaly zvani stavec išel vu glavni varoš po peneze, kaj je tam dobil. Budnikov je već 128 lét star, jednako hodi, dobro vidi i čuje. 80 let je služil pri soldati, v čuda tabori je bil. Vezda ima na leto 1200 rubelov penzije.

— **Kuštni ljudi v Ameriki.** Vu Kansas-City je fabrika iz štere stanovniki pod zemljom po zlebi dobivaju jako, kak led zdelnoga zraka, na primer kak vodu.

prostorije fabrikah, električnim svetlom razsvietleno.

Sve ove poslove u fabrikah, na polju, u vrtu, obavljaju sve jedino klosterska bratja, pak je čudno videti njihove težake na polju, same fratre u kutah.

Tko hoće biti u kloster kakti brat prijel, ima najprije dve godine na probi biti, onda tekak položi novicius prisegu u ruke abaša; ali i sad još nije pravi brat, već postane takov tekak nakon daljnijh trih godinah; ali sada prisega glasi: u klostru do smrti ostati, što međutim nije težko zavetovati se, jer, kak sam malo prije rekel, ima svaki dosta vriemena za promisliti si.

— **Disciplina u klostru** je vrlo stroga, a pokornost bezuvietna (okvetetlen). Abas i prior klostra je danas Pater Dominik Assfalg, rodjeni Würtenberžanin.

Nakon trosatnog boravljenja u klostru, oprostili smo se najsrdaćnije od bratje, koji su se svieta odrekli, te smo izašli tim osviedocenjem, da ova bratja trapisti, kroz celi svoj život čoviečanstvu samo i jedino dobro čine.

Em. Kollay.

— **Velika nesreća v Belgiji.** Blizu glavnoga varaša Brüssela vu Contichu je postcug čekal na snellcuga. Veksin je ni bil dobro složen, pak se je s cělom jakost-jom leteći snellcug vu stojeći cug zaletal, 36 ljudi je hmrlo i više kak sto težko oplezirani poštalo.

— **Najmo cartati pse.** Marsch zvani bogataš vu Ameriki se je s psom igral, nije spazil da ga je pes u ruki do krvi vščeknul. Za par dni čuti veliku bol, i odisel je v Newyork vu špital. Ni mu bilo moći više pomoci, ar je pes stekli bil pak kesno se je dal vraćiti.

— **Tuča i ogenjosjeguranje** na najlašeo i najkoristno rieši **Benedikt E. i Sin firma u Csáktornya.** Glavna agentura od triestke obćenito osjeguranje družtve. Osjeguranje obveznice se odmah uručuju.

— **Živo dēte si je poslao na pošti.** Vu Birminghamu vu Angliji je jeden težak človek išel malo na zabav, ili na zrak. Dobro se je čutil i više nije imel čas, da bi bil dečeca dimo peljal, nego ide s njim na poštu, i tam ga je dal gori kak kakovoga pakleca. Pošta je dete službeno dimo poslalo. Takvi su engjezi. Ves svēt je nijv.

— **Pregledavanje.** grof Batthyány Pál, varmegijski fšispan se s kr. školskim inspektorom 26-ga majuša v Čakovec dopeljal. Tu su pregledali predpoldan ors. preparandiju i polgarsku školu. Popoldan okolo 5 vure su se odpeljali v Drávavásarhely k Filipich Lajošu, ors. ablegatu na kratku južinu, a drugi den, v sredu su otišli v Štrigovu pregledat škole.

— **Nagla Smrt.** Magdalenics Jozef iz Dravavasarhelja se majuša 25-ga o. m. popoldan odpravil na polje detelicu kosit. Prijekak bi počel kositi, se pridružil k njemu Maček Jozef strahoninski gospodar iz svćjim sinom, — da mu pomoreju kositi. Koj kak su se počeli kositi, samo se zruši stavec doli. Maček, koj je za njim kosil, ves prestrašen skoči k njemu a dečka je poslao po vodu, da ga mačaju. Do'k je dečko došel s vodom ta, već je stavec spustil dušu: srdćeni krč, ga je zaklal. Pokojnik je 78 lét bil star.

— **Štuk se je razletel.** Vu Wiener Neustadtu se je jeden novi štuk razletel, da su ga šteli sprobati, pak da su prvič z njim strelili. Falati su dr. leko leteli i veliko čudo, da se ni veška n. sreća pripetila.

— **Vrēme.** Jako nevugodno vrēme je vu cěloj Europi. Vu Španjolskoj je strašna vrućina, vu Nemskoj na mesta preveć deždja, i velika plajha. Vu Švajcarskoj je pak veliki sněg opal. 12 vur dugo je išel, tak jako, kak vzići. Na česterom mesti je 30—40 centimetarov visoki sněg opal. Tri, četire graduše je zima. Pomezlo je sve silje i ves sad, gorice. Na milijone je veliki kvar.

— **Pak nesreća s jednim luftbalonom.** I to se je v Ameriki pripetilo. Great Morel se je s 16 drugimi na luftbalonu, šteroga je on zastavil v zrak pōdigel, da tu novu mašinu sprobaju. Nego nije bil srećen, s tim bolje nesrećen, ar su ze svim skup na zemlju opali i svi 17-nji jako pobilo. Iz 75 laktof višine su doli opali.

— **Čun njim se je preobernul.** Pri Pakšu se je 8 ljudi štelo na čunu prek Dunaju prepeljati. Nego nit čun je nē bil dober, nit kormanjoša su nē imeli dobroga, zato njim se je čun preobernul. 7 zmed nji su potegli vun, nego osmi Tamás István zvani sedem dece otec se je vtopil.

Gabona árak. — Ciena žitka.

mmáza	1 m-cent.	kor. fill
Buza	Pšenica	20.00 —
Rozs	Hrż	15.00 —
Arpa	Ječmen	13.00 —
Zab	Zob	14.00 —
Kukoricza uj	Kuruza nova	13.40 —
Fehér bab uj	Grah beli	14.00 —
Sárga bab	» žuti	12.00 —
Vegyés bab	» zimésan	11.00 —
Kendermag	Konopljeno seme	20.00 —
Lenmag	Len	20.00 —
Tökmag	Koščice	21.50 —
Bükköny	Grahorka	13.00 —

Vadászok figyelmébe.

fegyverek, revolverek

30—50 százalékkal

olcsóbban kaphatók nálam, mintha másutt részletfizetésre vásárolna.

Kérje ingyen és bérmentve legújabb árjegyzékemet.

Halászlát, vadászati, torna, vívó és egyéb felszerelésekből állandóan dús raktár.

Földes L.

fegyver és sportcikk üzlete.

Budapest, II. Rákóczy-ut 6.

Naponta 100 csomagot küldök vidékre.

20 koronán aluli rendelések, csakis a pénz előzetes beküldése mellett eszközölhetők.

707 20—52

562/1908.

Hirdetmény.

Podbreszt község képviselőtestületének 6/ü. 16 jkv. 908. szám alatt hozott határozata folytán közhírre tételik, hogy a község határában gyakorlandó

VADÁSZATI JOG

1908. évi július hó 17-ik napjának d. u. 3 órájkor Podbreszt községbirájának házánál megtartandó nyilvános árverésen 1908. augusztus hó 1-16-ai kezdődő 6 (hat) egymásután következő évre bérbe fog adatni.

A feltételek az orehoviczai körjegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Podbreszten, 1908. évi május hó 23-án.

775 1—2

CZIRA SÁNDOR, körjegyző.

728 8—25

Görcscsillapító és szélhajtó

hódanycsöppek

1844. óta elismert legjobb házszer az étvág emelésére és az emésztés előmozdítására.

Egy üveg ára 1 kor.

Kevesebb mint 2 üveg (ládával együtt 2 K. 50 fill. utánvéttel) nem küldhető. Kapható:

BITTNER GYULA, gyógyszerárban

GLOGNITZ (Alsó-Ausztria.)

FASZÉN!

Válogatott faszenet ajánlok koronára **6.40.** 100 kg.-kint, zsákon kívül, állomásra szállítva.

Rendeléseket elvállal:

Kirschmann Henrik
Jvanec.

776 1—5 Horvátország.

Diszes pünkösdi
levelezőlapok
nagy választékban kaphatók
Strausz Sándor

könyvkereskedésében Csáktornya.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,
által a legutóbbi árak mellett ajánlataink:

Locomobil és gözcséplőgépek,
szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, lóhara-cséplő, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szeoskavágók, répvágók, kukoricza-morzsolók, daráló, őrlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Partoljuk a HAZAI kereskedelmet!

**Szén-, Koks-, Briket-,
kovácsszén- és antracit-fogyasztók,**

gazdák, gyártelepek, kereskedők, intézetek, — mielőtt szökégtőlüket fedezik, — bizalommal forduljanak

Radnay Károly céghez
BUDAPEST, Váci-körút 78.

Sürgöny-cím: ANTRACIT, BUDAPEST.

Interurban-Telefon 164.

Legkülönbözőbb minőségek, különlegességek, összes ipari, gazdasági és házi célokra.

Gőzszántásra és cséplésre rendeléseket későbbi szállításra már most feladni kérem.

765 5-60

4 miniszteri jóváhagyás.

- 1.) A berlini földművelésügyi miniszter úrtól II/20 07.
- 2.) A kopenhági belügyminiszter úrtól XII/20 06.
- 3.) A hesseni nagyhercegségnél a belügyminiszter úrtól IV/18 07.
- 4.) A berlini földművelésügyi miniszter úrtól X/15 07.

„RATIN” mint megbízható egér- és patkányirtószert van elismerve. Több külföldi polgári és katonai hatóságok elismerése.

1 adag pathánybacillus 3 korona; 1 adag egérbacillus 1 korona 80 fillér.

Prospektus kívánatra ingyen. — Nagyobb területen az irtást garanciával elvállalja

„Ratin” bakteriológiai laboratórium részvénytársaság

magyarországi vezérképviselője és egyedüli árusítója

HAAN BÉLA

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 26/8.

Motorvevők figyelmébe!

Herkules-motórvállalat, Budapest, V., Váci-ut 30

Ajánlja ugyancsak, mint malomüzemre kitűnően alkalmas, legegyszerűbb benzinkomobilljait, melyek V. ker., Váci-ut 30 szám alatti gyárban bármikor

üzemben megtekinthetők.

Teljes
jótállás
kifogástalan
üzemért!!

Üzemzavarok kizárva! Bámulatosan egyszerű szerkezet!

13-14 éves fiú is kezelheti!

Árjegyzék ingyen!

Olcsó árak részletfizetésre!

200 db elismerő levél a Magyarországon üzemben levő motorokról. 644 19-26

Egy-két polg. iskolát végzett fiú

tanulónak

felvétetik

**Fischel Fülöp (Strausz Sándor)
könyvnyomd. Csáktornya.**

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótlék

egy régióknak bizonyított háziészere, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyított közvélemény, csúszási és meghűléseknek, bedőzéseknek használatra.

Figyelemre méltó. Silány hamisítványok miatt bevételekor óvatossággal legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzékkel ellátott dobozba van csomagolva. Az üvegekben K-80, K-140 és K-2- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerár az „Arany oroszlanhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5. neu. Mindennapi áztéküldés.

Nyomatott Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvnyomdájában Csáktornya.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a híres

Kobrák cipőgyár

képviselőt átvettem és a cipőket a legolcsóbb **szabott árakon** árusítom.

Szíves pártfogást kérve, maradok

kitűnő tisztelettel

KELEMEN BÉLA.

777 1-1

Egy jó erkölcsű fiú fizetéssel tanulónak felvétetik,

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy Csáktornya a

„Csáktornyai Takarékpénztár R.-T.” épületében

DÚSAN FELSZERELT

óra-, ékszer- és látszerészeti áruüzletet

nyitottam. — A legjobb minőségű schweizeri zseb-, fal- és ébresztő-órákat, arany-, ezüst- és kinaezüst **DISZTÁRGYAKAT** tartok raktáron.

Nagy választék ajándéktárgyakban!

Javításokat pontosan, gyorsan és jutányosan eszközölök.

Szíves pártfogását kérve maradok teljes tisztelettel

Rosenfeld J.

Egy jó erkölcsű fiú tanulónak felvétetik.

753 5-*

SIEG. FISCHL & Co. Klagenfurt

rozsszesz, sajtolt-élesztő- és malátagyár.

Ajánlja:

pékeknek nagyon fontos

MALTOSIN-ját (sütőmaláta.)

713 10-10

A süteményt sokáig friss és izletes

állapotban tartja, azt könnyűvé, tet-

szetesebbé teszi és szép színt, tartós-

ságot ad. Megtakarít sok tejet, cukrot.

Képviselőt és raktár Csáktornya és vidékére:

Stráhia Testvérek Csáktornya.

Ugyanoda naponta friss élesztőt szállítunk.